

SÕNUMID:

- Tänašeks **kümne Venemaa vastase sanktsioonipaketiga** on Euroopa Liit kehtestanud oma ajaloo kõige karmimad sanktsioonid. Kõik sanktsioonid on vastu võetud tihedas koostöös ja koordineerimises G7-ga ning nende tõhusust suurendab asjaolu, et üle 40 riigi on kas nendega täies ulatuses ühinenud või kehtestanud osaliselt sarnased meetmed. Sanktsioonidega oleme Venemaa tulusid juba oluliselt kärpinud. Venemaa kaupade ekspordimahud suures ulatuses vähenenud ning näiteks aastaga (alates jaanuar 2022 kuni jaanuar 2023) **on nafta ja gaasitulu vähenenud koguni 46%**.
- Hiljuti (24.02) kokku lepitud 10. pakett hõlmab impordi- ja ekspordikeeldusid c. 12 miljardi euro väärtuses. Euroopa Liit on saatnud sellega olulise sõnumi, et me oleme ühtsed ja järjekindlad tugeva vastuse kujundamisel Venemaa brutalsele sõjale.
- 10. paketi tugevaimaks osaks peame **ekspordikeeldude nimekirjade laiendamist**, eelkõige masinatele ja nende osadele, veoautodele, pumpadele, kõrgtehnoloogiale, droonide ja helikopterite monteerimiseks kasutatavatele tarvikutele ning **kahešuguse kasutusega kauba transiidi keeldu läbi Venemaa, mis lisati Eesti ettepaneku alusel paketti ja aitab võidelda sanktsioonidest möödahiilimisega**. 10. paketi oluliseks osaks on ka **impordikeelud** (kummitoodetele, süsinikule, asfaldile ja bituumenile). Märkimist väärib ka **propagandasanktsiooni laiendamine** telekanalitele RT Arabic ja Sputnik Arabic. Samuti Venemaa keskpanga omandis olevate varade tuvastamiseks lisatakse **LRide keskpankadele ja finantssektorile kohustus raporteerida varade asukohast komisjonile**.
- Ukraina territoriaalse terviklikkuse õõnestamise eest on sanktsiooninimekirja kantud tänaseks juba pea **1700 isikut ja üksust** (1678 isikut ja 205 üksust). EL on de-SWIFT'itud tänaseks 10 Vene suuremat panka ja 13-le külmutanud varad. **Eesti ettepaneku alusel külmutati 10. paketi kolme suure Vene panga - Alfa pank, Rosbank ja Tinkoff - varad**. Kuna Iraani revolutsiooniline kaardivägi on varustanud Venemaale Shahedi droone, et rünnata Ukraina tsiviilinfrastruktuuri, on lisatud paketti ka kahešuguse kasutusega režiimi seitse Iraani üksust.
- Eesti rakendab sanktsioone rangelt, kuid oleks oluline, et kõik liikmesriigid seda samuti teeksid. Mida rohkem ja keerulisemad on sanktsioonid, seda suurem võib olla **soov kõrvale hiilida ja selle ärahoidmiseks on ühtne, range ja korrektne rakendamine ülioluline**.
- Kahjuks on **sanktsioonidest kõrvalehiilimine** võtnud tänaseks massiivsed mõõtmed, levinuimaks viisiks on kaubavoo ja äritegevuse ümbersuunamine kolmandate riikide ettevõtetesse: võltsitakse kauba päritoludokumentide, saatdokumente, kaubakoode. ELis tuleb kõrvalehiilimise vältimiseks välja töötada konkreetseid tõhusaid meetmeid, vaastavasisulised arutelud liikmesriikide vahel juba käivad.

- On selge, et peame veelgi Venemaa jaoks agressiooni hinda tõstma, peame täielikult peatama Venemaa majanduslikud tulud, et brutaaalse agressioonisõja finantseerimine lõpeks. **Märtsis peame läbi viima toornafta hinnalae ülevaatuse**, nii nagu **EL määruses kirjas ja G7 poolt kinnitatud** ja tagama, et hinnalae mehhanism täidaks jätkuvalt oma **eesmärki vähendada** Venemaa sõjapidamiseks kasutatavaid tulusid.
- EL peaks ka töö **Venemaa külmutatud varade** kasutuselevõtmisega Ukraina toetuseks lõpule viima nii kiiresti kui võimalik ning leidma praktilised lahendused kuidas Venemaa varasid kasutada või suunata Ukraina ülesehituseks. Ootame panustamist EL eesistuja vastavasisulisel töögruppi.
- Venemaa on tõsiseks ohuks rahvusvahelisele julgeolekule tervikuna. Sanktsioonide tugevdamise ja kehtestamisega Venemaale peame kindlasti jätkama, samamoodi nagu Ukrainale makromajandusliku abi, sõjalise abi ja humanitaarabi andmisega.

DETAILNE ÜLEVAADE KÕIKIDEST PAKETTIDEST:

I ja II EL SANKTSIOONID (vastu võetud 23.02-25.02.2022)

23.02 ja 24.02 leppis Euroopa Liit kokku tugevates sanktsioonides, mille eesmärk on tekitada tõsiseid tagajärgi Venemaa (RU) majandusele ja riigifirmadele, isoleerida RU finantssüsteem ja piirata RU juurdepääsu tipp tehnoloogiale. Donetski ja Luganski oblastite okupeerimise järel kehtestati uus sanktsioonirežiim, millega seatakse nendele aladele ulatuslik kaubandusblokaad. Lisaks on külmutatud pea 500 Ukraina agressiooni eest vastutava või RU režiimi toetava isiku vara.

- **Sanktsiooninimekirja on lisatud pea 500 RU ja BY isikut (sh Putin ja Lavrov, Prigožin pereliikmetega, Šoigu, Medvedev, Mišustin, riigiduum ja julgeolekunõukogu liikmed, UA ründamisele kaasa aidanud sõjaväelased ja mõned oligarhid).**

Nende vara külmutatakse ja neil keelatakse siseneda ELi (EL sisenemise keeld ei laiene Putinile ja Lavrovile). Tulevikule mõeldes lihtsustati ka oligarhide ja nende pereliikmete täiendavat listimist.

- **Finantssektoris on kehtestatud järgmised piirangud:**

- Keelatud Venemaa riigi, selle valitsuse ja keskpanga finantseerimine.
- Külmutatud kolme RU panga vara (*Bank Rossiya, PROMSVYAZBANK, VEB.RF*) ja seati piirangud (laenude andmine, refinantseerimine, väärtpaberite ostmine) teiste pankade (*näit. Alfa, Otkritie*) ja 9 riigiettevõtetega tehingute tegemisele, kuna need on seotud Venemaa sõjatööstuse toetamisega (*Internet Research Agency, Almaz-Antey (lennundus ja kaitse), Kamaz (autotööstus), Novorossiiski kaubanduslik meresadam (laevandus), Rostec (peamiselt sõjasektoris tegutsevad tütarettevõtted), Venemaa raudtee (infrastruktuur), Sevmash (laevaehitus), Sovcomflot (laevandus) ja United Shipbuilding Corporation (laevaehitus).*)
- Karmistati piiranguid juba varem sanktsioneeritud VF pankade suhtes (Sberbank, VTB Bank, Gazprombank, Rosselkhozbank)
- Keelatud RU kodanike uute üle 100 000 euro deposiitide vastuvõtmine ELi pankades ja piiratud ELi väärtpaberite ostmist, mis mõjutab selgelt Venemaa eliiti.

- Keelatud RU kodanike uute üle 100 000 euro deposiitide vastuvõtmine ELi pankades ja piiratud ELi väärtpaberite ostmist, mis mõjutab selgelt Venemaa eliiti.
- **Energiasektoris keelati kõrgtehnoloogia eksport.** See ELi ekspordikeeld hõlmab seadmeid ja tehnoloogiat, mida on vaja Venemaa naftatöötlemistehaste ajakohastamiseks.
- **Transpordisektoris kehtestati kõigi lennukite, lennukiosade ja varustuse Venemaale viimise keeld ning sellega seotud teenuste osutamise keeld.** Need meetmed hõlmavad mh õhusõidukite liisimist ja sarnaseid teenuseid. See meede on kiire mõjuga ja tähendab, et Venemaal on keeruline hoida oma lennukeid lennuohutuse mõttes sertifitseerituna.
- **Venemaa võimekuskärpe eesmärgil on rakendamisel ekspordikontrolliga seotud täiendavad meetmed,** eelkõige: ekspordipiirangud kahese kasutusega kaupadele, uutele tehnoloogiatele ja konkreetsetele komponentidele, eksporditehingute rahastamisele.
Sihitud on kaupu, mille abil saaks RU kasvatada oma sõjalist ja tehnoloogilist võimekust (s.h. elektroonikaseadmed, arvutid, telekomi rakendused ja infoturbe seadmed, laserid ja pooljuhid, laevaseadmed, meresõidutehnika).
Ekspordikontrolli oluline lisa on uute piiravate meetmete rakendamine lisaks USA, Kanadale ja Suurbritanniale ka Jaapani ja Lõuna-Korea poolt.
- Loodi **uus Donetski ja Luganski sanktsioonirežiim**, mis on väga sarnane 2014. a kehtestatud Krimmi režiimiga. Sellega keelatakse:
  - kaupade import Donetskist ja Luganskist;
  - teatud kaupade eksport (alatest maavaradest erinevate seadmeteni energeetika, telekommunikatsiooni, transpordi sektoriteks kasutamiseks.)
  - teenuste osutamine transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energiasektoris või nafta, gaasi ja mineraalide geoloogilise luure, uurimise ja tootmise sektoris ning turismiteenused, mis on seotud valitsuse kontrolli alt väljas olevates Ukraina Donetski ja Luganski oblastites;
  - investeeringute tegemine (sh kinnisvara ja ettevõtete omandamine)

I ja II paketi määrused ja otsused:

- Rakendusmäärus [\(EL\) 2022/260](#) ja otsus [\(ÜVJP\) 2022/267](#);
- Rakendusmäärus [\(EL\) 2022/261](#) ja otsus [\(ÜVJP\) 2022/265](#);
- Rakendusmäärus [\(EL\) 2022/332](#) ja otsus [\(ÜVJP\) 2022/331](#);
- Määrus [\(EU\) 2022/262](#) ja otsus [\(ÜVJP\) 2022/264](#);
- Määrus [\(EL\) 2022/328](#) ja otsus: [\(ÜVJP\) 2022/327](#);
- Määrus [\(EL\) 2022/263](#) ja otsus [\(ÜVJP\) 2022/266](#).

III EL SANKTSIOONIPAKETT (vastu võetud 28.02.2022)

III sanktsioonipaketi fookus on Venemaa pangandussektori (sh keskpanga) täiendaval sanktsioneerimisel, kui ka lennukelu kehtestamine EL õhuruumis. Lisaks sanktsioneeriti täiendavalt isikuid ja üksusi.

- **Sanktsioonid Venemaa Keskpanga vastu – hakkasid kehtima 28.02**

- Keelatud on **tehingud Venemaa Keskpanga** varude ja varade haldamisega. Sanktsioon hõlmab üldist keeldu kõigil ELi üksustel või kodanikel teha mis tahes tehinguid Venemaa keskpangaga, olenemata valuuta liigist; Kehtestatud on sihipärane erand tehingute puhul, mida peetakse finantsstabiilsuse säilitamiseks hädavajalikuks.
- Piirangud pärsivad tõhusalt Venemaa refinantseerimisruumi, sest enamik rahvusvahelistest reservidest hoitakse välismaal. Samuti piiravad need meetmed tõhusalt Venemaa võimet rahastada oma sõjalisi tegevusi.
- Määrus [\(EL\) 2022/334](#) ja otsus [\(ÜVJP\) 2022/335](#)
- **Sanktsioonid lennukeelu kohta – hakkasid kehtima 28.02**
  - Selle meetmega keelatakse Venemaal registreeritud ja Venemaa poolt kontrollitud õhusõidukitel Euroopa Liidus maanduda, õhku tõusta ega üle lennata.
  - Erand on siinjuures ette nähtud eriolukordade ja humanitaartegevuse jaoks.
  - Määrus [\(EL\) 2022/334](#) ja otsus [\(ÜVJP\) 2022/335](#)
- **Isikute sanktsioneerimine – hakkasid kehtima 28.02.**
  - Sanktsiooninimekirja otsustati lisada 26 oligarhi ja ärimeest (sh Peskov - Putini pressiesindaja; Setshin - Rosneft CEO; Aven- Alfa Group osanik; Fridman – Alfa Group osanik; Faizullin, VF ehitus- ja elamuminister ja Russian Railways nõukogu liige; Savelyev, VF transpordiminister ja Russian Railways nõukogu liige, jt.), ning 1 üksus (Gas Industry Insurance Company SOGAZ).
  - Otsus [\(ÜVJP\) 2022/337](#) ja rakendusmäärus [\(EL\) 2022/336](#)

Täiendavad sanktsioonid vastu võetud III paketi raames 2.03.2022:

- **Peatati Vene propagandakanalite Sputnik ja Russia Today ja nende tütarettevõtete tegevus kuni Ukraina vastu suunatud agressiooni lõppemiseni ning kuni VF ja sellega seotud kanalid lõpetavad ELi ja LRde vastu suunatud desinformatsioonitegevuse ja teabega manipuleerimise - hakkasid kehtima 02.03.**
  - Määrus [\(EL\) 2022/350](#) ja otsus [\(ÜVJP\) 2022/351](#)
- **Ühendatakse SWIFT – süsteemist lahti 7 suuremat VF panka:** Otkritie, Novikombank, Promsvyazbank, Rossyabank, Sovcombank, VEB, VTB Bank.
  - Määrus [\(EL\) 2022/345](#) ja otsus [\(ÜVJP\) 2022/346](#)
- **Kehtestati täiendavad piirangud Valgevenele seoses Valgevene osalemisega Ukraina vastu suunatud Venemaa sõjalises agressioonis – hakkasid kehtima 03.03**
  - Piirangud kehtestati mineraalkütustele, sh kaubakoodi 2707 toodetele;
  - Lisaks täiendati piiranguid, mis on seotud tubakatoodete, kaaliumkloriidi sisaldavate toodete, puittoodete, tsemenditoodete, raua- ja terasetoodete ning kummitoodete tootmiseks kasutatavate kaupadega kauplemisega;
  - Piirangud kehtestati ka kahesuguse kasutusega kaupade ja tehnoloogia ning teatavate kõrgtehnoloogiliste kaupade ja tehnoloogia ekspordile, mis võivad kaasa aidata Valgevene sõjalisele, tehnoloogilisele, kaitse- ja

- julgeolekuarengule, samuti kehtestati piirangud nendega seotud teenuste osutamisele.
- Sanktsiooninimekirjadesse lisati ka 22 kõrge auastmega Valgevene sõjaväelast.
  - Määrus [\(EL\) 2022/355](#) ja otsus [\(ÜVJP\) 2022/356](#)
- **Viimase listimise jõustumisega on UA territoriaalse terviklikkuse rikkumise eest kokku sanktsioneeritud 702 isikut ja 53 üksust (al.2014).**
- **Füüsiliste isikute suhtes kehtestatud piirangud, jõustusid 9.03.22.**
    - Lisati 14 oligarhi ja nende pereliiget ning 146 Vene Föderatsiooninõukogu liiget sanktsioonide alla. Nende ELis asuv vara tuleb külmutada ja neile ei tohi teha vara kättesaadavaks. Samuti ei tohi nad reisida ELi.
    - Kokku kehtivad sellised piirangud seoses Ukraina territoriaalse terviklikkuse, sõltumatuse ja suveräänsuse ohustamise ja kahjustamisega nüüd 53 üksusele ja 862-le isikule.
    - EL Nõukogu otsus [\(ÜVJP\) 2022/397](#) ja rakendusmäärus [\(EL\) 2022/396](#)
  - **Venemaa sektoraalsed sanktsioonid, jõustusid 10.03.22**
    - Keelatud on müüa, tarnida, üle anda või eksportida otse või kaudselt merenavigatsioonikaupu ja -tehnoloogiat mistahes füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele Venemaal kasutamiseks või Vene lipu all sõitvate laevade pardale asetamiseks. Samuti on keelatud igasugused sellise kaubaga seotud tehingud ja nende rahastamine.
    - Sanktsioonid Vene laevanduse registrile. Seal on ühelt poolt lihtsalt laevade nimekirjad, kuid teisalt on selle organisatsiooni käes ka info maailmameredel olevate laevade teekondade, logide jne kohta (sh EL laevade kohta), millele ligipääsu hakatakse piirama.
    - Lisaks, Venemaa laevaregistri vabalt võõrandatavate väärtpaberite ja rahaturuinstrumentidega mistahes tehingud on keelatud alates 12. aprillist 2022. Sellise piirangu all on varasemast ka Almaz-Antey, Kamaz Novorossiiski kaubameresadam, Rostec (Venemaa riiklik tehnoloogiaettevõtte), Russian Railways (Venemaa Raudteed), JSC PO Sevmash, Sovcomflot, United Shipbuilding Corporation.
    - Vabalt võõrandatavate väärtpaberitega seotud piirangud Venemaa suunal hõlmavad nüüd ka krüptovara.
    - EL Nõukogu otsus [\(ÜVJP\) 2022/395](#) ja määrus [\(EL\) 2022/394](#)
  - **Valgevene, jõustusid 10.03.22.**
    - Laiendati Valgevene suhtes kehtivaid finantssektori sanktsioone.
    - Belagroprombank, Bank Dabrabyt, Valgevene Arengupank ja nende tütarettevõtted jäetakse kõrvale SWIFT süsteemist.
    - Teatavad tehingud Valgevene Keskpangaga on keelatud.

- Valgevene osalusega ettevõtete väärtpaberitele ELis kauplemine on keelatud alates 12. aprillist 2022.
- Vabalt võõrandatavate väärtpaberitega seotud piirangud Valgevene suunal hõlmavad ka krüptovara.
- Keelatakse Valgevene kodanikelt üle 100 000 euro suuruste hoiuste vastuvõtmine, samuti Valgevene klientide kontode hoidmine EL väärtpaberite keskkontooruumides ning eurodes nomineeritud väärtpaberite müümine Valgevene klientidele.
- Keelatakse ka Valgevenes eurode tarnimine.
- EL Nõukogu otsus ([ÜVJP](#) 2022/399) ja määrus ([EL](#) 2022/398)
- Nõukogu 24. juuni 2021. aasta määruse (EL) 2021/1030 [parandus](#)

IV EL SANKTSIOONIPAKETT (vastu võetud 15.03):

- **Füüsiliste isikute suhtes kehtestatud piirangud, jõustumine 15.03.22.**

- 15 isikut (oligarhid, ärimehed ja propagandistid) ja 9 üksust lisati piirangute alla, mille tõttu nende ELis asuv vara tuleb külmutada ja neile ei tohi teha vara kättesaadavaks. Nimekirja lisatud füüsilised isikud ei tohi reisida ELi.
- Kokku kehtivad sellised piirangud seoses Ukraina territoriaalse terviklikkuse, sõltumatuse ja suveräänsuse ohustamise ja kahjustamisega nüüd 62 üksusele ja 877 isikule (alates 2014. a).

EL Nõukogu otsus ([ÜVJP](#) 2022/429) ja rakendusmäärus ([EL](#) 2022/427)

- **Venemaa sektoraalsed sanktsioonid, jõustumine 16.03.22**

- Keelati kõik tehingud teatavate riigi omandis olevate äriühingutega.
- Krediidireitinguteenuste ja krediidireitingualase tegevusega seotud tellimisteenuste osutamine Venemaa isikutele ja üksustele on keelatud.
- Kehtestati rangemad ekspordipiirangud kahesuguse kasutusega kaupadele ja tehnoloogiale ning kaupadele ja tehnoloogiale, mis võivad aidata kaasa Venemaa kaitse- ja julgeolekusektori tehnilisele arengule.
- Laiendati Venemaa kaitsektori ja tööstusliku baasiga seotud isikute loetelu, kelle suhtes need piirangud kehtestatakse.
- Uute investeeringute tegemine Venemaa energiasektorisse on keelatud.
- Kehtestati üldine piirang seadmete, tehnoloogia ja teenuste eksportimisele Venemaa energiatööstusele, välja arvatud tuumatööstusele ja energiatranspordile järgneva etapi sektorile.
- Keelati alates 300 euro väärtuses luksuskaupade eksport Venemaale.
- Kehtestati raua- ja terasetoodete importimise keeld Venemaalt ELi.

EL Nõukogu otsus ([ÜVJP](#) 2022/430) ja määrus ([EL](#) 2022/428)

V EL SANKTSIOONIPAKETT (vastu võetud 8.04.2022)

- **Füüsiliste isikute suhtes kehtestatud piirangud, jõustumine 8.04.22.**

- **Sanktsioonide nimistusse lisati 217 isikut**, kelle suhtes tuleb kohaldada rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustust ja kättesaadavaks tegemise keeldu ning sissesõidupiiirangut Euroopa Liitu. Nende seas on oligarhe, ärimehi ja nende perekonnaliikmeid, propagandiste, nn rahvavabariikide juhte ja nõukogu liikmeid.
- **18 üksust** (finants-, sõjatööstuse ja transpordisektoriettevõtted) sh neli panka: Otkritie FC Bank, Novikombank, Sovcombank, VTB Bank, millele kehtib varasemast SWIFTi piirang.
- Täpsustati vara külmutamise kohustuse ja kättesaadavaks tegemise sanktsiooni erandeid.

EL Nõukogu otsus ([ÜVJP](#) 2022/582), EL nõukogu määrus ([EL](#)) 2022/580 ja rakendusmääruse ([EL](#)) 2022/581.

- **Venemaa valdkondlikud sanktsioonid, jõustumine 9.04.22**

Finants sanktsioonid

- Keelati üle 100 000-euroste deposiitide vastuvõtmine Venemaalt.
- Keelati üle 10 000-eurosed virtuaalvara teenused Venemaa suunal.
- Keelati pärast 12.04.22 välja antud vabalt võõrandatavate väärtpaperite müük mistahes EL liikmesriigi vääringus Venemaa suunal.
- Keelati mistahes EL liikmesriigi vääringus rahatähtede müük, pakkumine, üleandmine ja eksport Venemaa suunal (erandiks mh füüsilise isiku või tema pereliikme reis).
- Keelati avalike lepingute ja hangete tegemine ja nende jätkamine Venemaa partneritega.
- Keelati toetuse, rahastuse ja rahalise abi andmine Venemaale EL, Euratomi ja liikmesriikide riiklike programmide ja lepingute alusel.
- Keelati teenused Venemaa seosega trustidele ja samalaadsetele üksustele.

Kaubaveo sanktsioonid

- Keelati tahkete fossiilsete kütuste, sh kivisöe, turba jms import Venemaalt ja selle kauba liikumisega seotud teenuste osutamine ja rahastamine.
- Keelati teatud kaupade importimine Venemaalt ja sellise kauba liikumisega seotud teenuste osutamine ja rahastus. Selle kauba nimekirja kuuluvad mh koorikloomad, kalamari, tsement, alkohol, väetised, kumm, puit, teatud klaas, hõbe, alumiiniumplaadid, laevad, mööbel jms.
- Keelati Venemaa tööstusvõimekuse kasvu võimaldavate kaupade eksport ja sellega seotud teenuste osutamine ja nende rahastamine (nimekiri hõlmab suurt hulka tööstuses vajaminevaid tooteid ja kaupu).
- Keelati Venemaa LNG sektori võimekuse kasvu võimaldavate kaupade eksport ja sellega seotud teenuste osutamine ja nende rahastamine.
- Keelati täiendavate luksuskaupade eksport ja seotud teenused Venemaale (sh pärlid, teemandid, vääriskivid, hõbe, kuld, plaatina, väärismetallist ehted jms, samuti öövaatlusseadmed, binoklid, teleskoobid, sihikud jms).

- Keelati lennunduses ja kosmosetööstuses vajaliku varustuse ja tehnoloogia ning lennukikütuse ja kütuselisandite eksport ja seotud teenused Venemaale.
- Kitsendati Venemaale sõjalise kauba ekspordile kehtinud erandit.

Transpordisanktsioonid

- Keelati Venemaa lipu all sõitvate laevade sisenemise lubamine ELi sadamatesse.
- Keelati Venemaal asutatud maismaatranspordiettevõttel transportida kaupu ELis ja läbi ELi.

Lisaks sisaldavad valdkondlikud sanktsioonid täpsustusi, mis aitavad tõkestada sanktsioonidest kõrvalehiilimist. Täpsustati seni kehtinud piirangutega seotud erandeid. Piirangud hõlmavad erandeid ja pädevate asutuste jaoks erandite menetlemise aluseid.

EL Nõukogu otsus [\(ÜVJP\) 2022/578](#) ja EL Nõukogu määrus [\(EL\) 2022/576](#).

• **Valgevene valdkondlikud sanktsioonid, jõustumine 9.04.22**

- Lisaks eurodele keelati ka teistes ELi liikmesriikides käibel olevates ametlikes vääringutes väljastatud vabalt võõrandatavaid võlakirju müüa Valgevene suunal.
- Lisaks eurodele keelati ka teistes ELi liikmesriikides käibel olevates ametlikes vääringutes rahatähtede eksport Valgevenesse, sh selle keskpangale.
- Valgevenes asutatud maanteetranspordi ettevõtetele keelati kaupade vedu ELi maanteid mööda, sh transiit.

EL Nõukogu otsus [\(ÜVJP\) 2022/579](#) ja EL Nõukogu määrus [\(EL\) 2022/577](#).

VI EL SANKTSIOONIPAKETT (vastu võetud 3.06.2022)

Füüsiliste isikute suhtes kehtestatud piirangud, jõustumine 3.06.22.

- **Sanktsioonide nimistusse lisati 65 isikut**, kelle suhtes tuleb kohaldada rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustust ja kättesaadavaks tegemise keeldu ning sissesõidupiiirangut Euroopa Liitu. Nende seas on sõjaväelasi, Putini lähikondseid, oligarhe ja nende perekonnaliikmed ja nn rahvavabariikide juhte.
- Rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustuse ja kättesaadavaks tegemise keeldu alla lisati **18 üksust** (Venemaa kaitsetööstuse, logistika ja finantssektoris).
- Täpsustati vara külmutamise kohustuse ja kättesaadavaks tegemise sanktsiooni erandeid.

EL Nõukogu otsus [\(ÜVJP\) 2022/883](#), EL Nõukogu otsus [\(ÜVJP\) 2022/885](#), EL nõukogu määrus [\(EL\) 2022/880](#), ja rakendusmäärus [\(EL\) 2022/878](#).

Venemaa valdkondlikud sanktsioonid, jõustumine 4.06.22

Naftaembargo

- Keelati toornafta ja naftasaaduste importimine ELi merd mööda.
- Keelati osutada teenuseid, mida on vaja Vene toornafta ja naftasaaduste transportimiseks merd mööda.
- Keelati kindlustusteenuse ja edasikindlustuse osutamine kolmanda riigi laevadele, mis veavad Vene toornaftat või naftasaadusi.
- Nendest piirangutest sätestati erandeid ja üleminekuaegu.

Finantssanktsioonid

- Keelati spetsiaalsete finantssõnumiteenuste osutamine (SWIFT) Venemaa pankadele Sberbank, Credit Bank of Moscow ja JSC Rosselkhozbank. See keeld hõlmab nende omandis olevaid panku.

Propagandasanktsioon

- Meediakanalite Rossija RTR, Rossija 24 ja TV Center International ringhäälingutegevus ELis või selliste meediakanalite liidule suunatud ringhäälingutegevus peatatakse.
- Keelati toodete või teenuste reklaamimine Venemaa meediakanalite poolt toodetud või edastatavas sisus, mis on Venemaa juhtkonna püsiva kontrolli all ja mille ringhäälinguload on peatatud.

Teenuste sanktsioon

- Keelati arvepidamise, audiitor- ja raamatupidamisteenuste, maksukonsultatsioonide, samuti äri- ja juhtimiskonsultatsioonide ning suhtekorraldusteenuste osutamine Venemaale.

Ekspordipiirangud

- Laiendati Venemaa kaitsektori tööstusliku baasiga seotud üksuste loetelu, kelle suhtes kehtestatakse rangemad ekspordipiirangud kahesuguse kasutusega kaupadele ja tehnoloogiale ning sellistele kaupadele ja tehnoloogiale, mis võivad aidata kaasa Venemaa kaitse- ja julgeolekusektori tehnoloogilisele arengule.
- Laiendati Venemaa sõjalisele ja tehnoloogilisele või selle kaitse- ja julgeolekusektori arengule kaasa aidata võivate kontrollitavate kaupade loetelu.

Täpsustati seni kehtinud piirangutega seotud erandeid. Kehtestatud piirangud hõlmavad üleminekuaegu, paljusid erandeid ja pädevate asutuste jaoks erandite menetlemise aluseid.

EL Nõukogu otsus [\(ÜVJP\) 2022/884](#) ja EL Nõukogu määrus [\(EL\) 2022/879](#).

Valgevene valdkondlikud sanktsioonid, jõustumine 3.06.22

- Laiendati nende üksuste loetelu, kelle suhtes kohaldatakse piiranguid seoses kahesuguse kasutusega kaupade ja tehnoloogia müügi-, tarne-, üleandmis- või ekspordilubadega ning seoses kaupade ja tehnoloogiaga, mis võivad aidata kaasa Valgevene sõjalisele ja tehnoloogilisele tugevdamisele või kaitse- ja julgeolekusektori arendamisele.

- Keelati spetsiaalsete finantssõnumiteenuste osutamine (SWIFT) Valgevene pangale Belinvest. See keeld laieneb selle keelu kohaldamisalasse kuuluvate pankade tütarettevõtetele.
- Vara külmutamise kohustus ja kättesaadavaks tegemise keeld ning reisikeeld kehtestati 12 Valgevene isikule ja kaheksale üksusele kehtestas nõukogu samasuguse finants sanktsiooni.

Kehtestatud piirangud hõlmavad üleminekuage, erandeid ja pädevate asutuste jaoks erandite menetlemise aluseid.

EL Nõukogu otsus ([ÜVJP](#) 2022/882), EL Nõukogu rakendusotsus ([ÜVJP](#) 2022/881), EL Nõukogu määrus ([EL](#) 2022/877 ja EL Nõukogu rakendusmäärus ([EL](#) 2022/876).

VII EL SANKTSIOONIPAKETT (vastu võetud 21.07.2022)

- **Venemaa valdkondlikud sanktsioonid, jõustumine 22.07.22**
  - Keelati importida Vene kulda (sh ehteid). Välja jäävad piiriületamisel kantavad isiklikud ehted (ja kuldhambad).
  - Ekspordikeelu nimekirja lisati masinaid ja erimaterjale, mis võimaldavad arendada Venemaa militaar- ja kaitsevõimekust.
  - Laiendati sadamatesse sisenemise keeldu lüüsidele.
  - Laiendati deposiitide võtmise keeldu.
  - Selgitati olemasolevaid meetmeid avalike hangete, lennunduse ja justiitsvaldkonnas.

Kehtestati mitmeid erandeid põllumajandussaaduste, väetiste ja energiakandjate liikumise tagamiseks, et lükata ümber propaganda, mille kohaselt võimendavad ELi sanktsioonid globaalset toidu- ja energiakriisi.

EL Nõukogu otsus ([ÜVJP](#) 2022/1271 ja EL Nõukogu määrus ([EL](#) 2022/1269

- **Isikuvastased piirangud, jõustumine 21.07.2022**
  - **Sanktsioonide nimistusse lisati 54 isikut**, kelle suhtes tuleb kohaldada rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustust ja kättesaadavaks tegemise keeldu ning sissesõidupiiirangut Euroopa Liitu. Nende seas on kõrgeid riigiametnike, oligarhe ja nende perekonnaliikmed, nn rahvavabariikide juhte ja rahvuslike fonde.
  - Rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustuse ja kättesaadavaks tegemise keeldu alla lisati **10 üksust**, sh laiendati piiranguid Sberbankile, mis on juba välja lülitatud SWIFT-maksüsteemist. Sberbanki varade külmutamise kohustus, kehtib 13 kuuline üleminekuage.
  - Lisati erand külmutatud majandusressursside vabastamiseks, kui see on vajalik, et hoida ära keskkonnakahju või likvideerida oht inimeste tervise kahjustamisele. Saadud tulu jääb külmutatud arvele, nn „ohtliku keemia erand“.

- Sanktsioonide nimistusse kantud isikutele (eelkõige oligarhidele) kehtestati kohustus deklareerida ELis asuv vara. Selle tegemata jätmisele võib järgneda kriminaalkaristus ja ka vara konfiskeerimine.
- Lisati erand, mis võimaldab teha makseid külmutatud pankade kaudu, et vältida tõrkeid põllumajandussaaduste ja väetiste eest maksmisel.

EL Nõukogu otsused ([ÜVJP](#) 2022/1276 ja [2022/1272](#), EL nõukogu määrus ([EL](#)) 2022/1273, rakendusmäärused ([EL](#)) 2022/1274 ja ([EL](#)) 2022/1270.

VIII EL SANTSIOONIPAKETT (vastu võetud 7.10.2022).

- 1) EL Nõukogu võttis vastu uued piiravad meetmed seoses **Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas**, millega:
  - **Laiendati ekspordikeeldu:**
    - teatud sanktsioneerimata kemikaalidele, piinamiseks kasutatavatele kaupadele, kõrgtehnoloogiale, lennundusseadmetele, masinatele, teatud relvadele ja nende osadele, kahesuguse kasutusega kaupale.
  - **Laiendati impordikeeldu:**
    - seni sanktsioneerimata terasele ja terasetoodetele, puidule ja paberile, ehetele (mitte kullast), masinatele, kemikaalidele, sigarettidele, kosmeetikale.
    - Lisatud mitmeid erandeid (teatud raua ja terasetoodete Venemaalt importimist võimaldavat kvootide ja üleminekuageade süsteemi on muudetud selliselt, et import on võimalik kuni 30.09.2024)
  - **Laiendati teenuste osutamise keeldu** (IT, õigusabi, arhitektuuri, inseneriteenused).
    - Lisatud erand IT-teenuste osutamise keelust, mis lubab teha tarkvarauuendusi mittesõjalistele kasutajatele.
  - Eemaldati **krüptovara** rahakoti, konto või hoidmise teenuste 10 000-eurose künnis
  - Keelati teha tehingud **RU laevandusregistriga**.
  - **G7 kokkulepitud nafta hinnalae jõustamiseks ettenähtud keelud:**
    - Rakendamiseks vajalikud tehnilised elemendid võetakse üle siis, kui G7 on hinnalae kokku leppinud ja ELi liikmesriigid on seejärel selle ühehäälselt üle võtnud.
    - Pärast hinnapiiri paika panemist hakkab kehtima keeld hinnapiirist kallimalt ostetud Venemaa nafta transportimisele kolmandatesse riikidesse.
    - Muudatuste eeldatav jõustumise aeg on toornafta puhul 5. detsember 2022 ja rafineeritud naftasaaduste puhul 5. veebruar 2023.
    - Laevad võivad enne hinnapiiri paika panemist hinnapiirist kallimalt ostetud RU naftat vedada **veel 3 kuud**.
    - RU naftat vedavatele **laevadele muudetakse kindlustusteenuste osutamise keeldu** selliselt, et teenuste osutamine on lubatud, kui laevad veavad RU naftat, mis on ostetud hinnapiirist odavamalt.

Detailne uute sanktsioonide teave on leitav õigusaktidest:

- otsus ([ÜVJP](#)) 2022/1909

- määrus [\(EL\) 2022/1904](#)
Konsolideeritud õigusaktid: [otsus](#) (28.07.2022), [määrus](#) (22.07.2022). Uued piirangud jõustusid **07.10.2022**

2) EL Nõukogu otsustas **lisada** seoses **Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega kehtestatud piiravate meetmete nimekirja:**

- **30 isikut**, kes on seotud Ukraina oblastite annekteerimisega. Nende suhtes tuleb kohaldada rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustust ja kättesaadavaks tegemise keeldu ning sissesõidupiiangut Euroopa Liitu.
- **7 üksust**, mis on seotud Ukraina oblastite annekteerimisega ja tegevad kaitsetööstuses. Nende suhtes tuleb kohaldada rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustust ja kättesaadavaks tegemise keeldu
- Lisati uus **kriteerium**, mis võimaldab sanktsioone kehtestada kolmandate riikide ettevõtetele, mis hõlbustavad sanktsioonidest kõrvalehoidmist.

Detailne uute sanktsioonide teave on leitav õigusaktidest:

- otsus: [\(ÜVJP\) 2022/1907](#)

- määrus: [\(EL\) 2022/1905](#)

Konsolideeritud õigusaktid: [otsus](#) (16.09.2022) ja [määrus](#) (16.09.2022).
Uued piirangud jõustusid **06.10.2022**

3) EL Nõukogu otsustas laiendada Donetsk'i ja Luhanski piiravate meetmete kohaldamisala **Zaporizžja ja Hersoni oblastitele ning panna sanktsioonirežiimile uus nimetus** – „Piiravad meetmed vastusena teatavate valitsuse kontrolli alt väljas olevate Ukraina alade ebaseaduslikule tunnustamisele, okupeerimisele või annekteerimisele Venemaa Föderatsiooni poolt“.

Uute piirangute jõustamiseks võttis nõukogu vastu:

- otsuse [\(ÜVJP\) 2022/1908](#)

- määruse [\(EL\) 2022/1903](#)

Konsolideeritud õigusaktid: [otsus](#) (14.04.2022) ja [määrus](#) (14.04.2022).
Uued piirangud jõustuvad **07.10.2022**

NAFTA HINNALAE MEEDE

Enne üheksandat paketti, **12.03.2022 leppis EL kokku Venemaa nafta hinnalaeaks 60 dollarit barreli kohta. Ülevaatusprotsess tuleb jaanuaris 2023.**

IX EL SANKTSIOONIPAKETT (vastu võetud 16.12.2022):

EL Nõukogu otsustas vastu võtta uued piiravad meetmed seoses **Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas, millega:**

- Laiendatakse **ekspordikeeldusid** drooni- ja lennukiosadele, teatud keemilistele ja bioloogilistele toodetele, elektroonikale, generaatoritele, paljudele raua ja terase toodetele ja kaevanduses kasutatavatele puuridele.
- Laiendatakse **teenuste osutamise keeldu** reklaami- ja arvamusküsitluste pakkumisele ning toote testimise ja analüüsi teenustele.
- Keelatakse investeringud **RU mäetööstusse**. Erand lubab endiselt investeerida ELile kriitilise tähtsusega materjalide kaevandamisse (pea 30 maavara, sh titaan, rauamaak, mineraalsed väetised, haruldased muldmetallid) ja energiatööstusesse.
- **Keeldu kuuluda Vene riigi omandis olevate ettevõtete juhtorganitesse** laiendatakse kõigile Vene riigiomandis olevatele ettevõtetele.
- **Propagandasanktsioone** laiendatakse 4 telekanalile: NTV/NTV Mir, Rossiya 1, REN TV, Pervyi Kanal.
- Leevendatakse Vene nafta **impordi keeldu**, lubades importida ja 3. riikidesse transportida 6. paketi raames embargo alla lisatud **maagaasi kondensaati**, mis on nafta kondensaadiga sama tootekoodiga ja mida on vaja LNG tootmiseks.

Uute piirangute jõustamiseks võttis nõukogu vastu: otsuse nr [\(ÜVJP\) 2022/2478](#) ja määruse nr [\(EL\) 2022/2474](#). Uued piirangud jõustusid **17.detsembril**

EL Nõukogu otsustas **lisada** seoses **Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega kehtestatud piiravate meetmete nimekirja:**

- **141 isikut**, kelle suhtes tuleb kohaldada rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustust ja kättesaadavaks tegemise keeldu ning sissesõidupiiirangut Euroopa Liitu (kõrgemad sõjaväelased, listimata Duumaliikmed, propagandistid, Ukraina laste deporteerimise ja adopteerimise korraldajad).
- **49 üksust**, kelle suhtes tuleb kohaldada rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise kohustust ja kättesaadavaks tegemise keeldu (sõjaväge toetavad ettevõtted, paramilitaarsed organisatsioonid, Roskomnadzor, poliitilised parteid (sh Ühtne Venemaa) ja 2 pank (ühelegi lisatud pangale ei kohaldata de-SWIFTi)).
- Lisatakse **erand**, mis võimaldab toidu ja väetistega tegelevatel sanktsioneeritud isikutel (oligarhid) pädeva asutuse loal **toidu ja väetiste kolmandatesse riikidesse viimiseks vajalikke tehinguid teha**.

- otsused: nr [\(ÜVJP\) 2022/2477](#) ja nr [\(ÜVJP\) 2022/2479](#)

- määruse nr [\(EL\) 2022/2475](#) ja rakendusmääruse nr [\(EL\) 2022/2476](#)

Konsolideeritud õigusaktid: [otsus](#) (14.11.2022) ja [määrus](#) (14.11.2022).

Piirangud jõustusid **16. detsembril**.

X EL SANKTSIOONIPAKETT (vastu võetud 25. veebruaril).

- **Ekspordikeeldusid laiendatakse** paljudele toodetele, mis võimaldavad Venemaal arendada sõjatööstust ja majanduslikku võimekust, sh haruldased muldmetallid, elektroonilised

komponendid, masinad ja masinaosad, antennid, mäluseadmed, veoautod, pumbad, turbiinid, kraanad, läätsed ja kaamerad. Enamusele toodetele üleminekuvaeg 1 kuu (aastane kaubandusmaht väärtusega **11,3 miljardit**).

- **Impordikeeldusid laiendatakse** kaupadele, mille müük toob Venemaale märkimisväärset tulu, sh asfalt, bituumen, erinevad kummitooted. Üleminekuvaeg 3 kuud, **sünteetilise kummi tooteid võib ELi importida kuni 30.06.2024** (aastane kaubandusmaht väärtusega **1,3 miljardit**).
- Keelatakse sanktsioneeritud **relvade ja kahesuguse kasutusega kauba transiit läbi Venemaa** kolmandatesse riikidesse, st eelkõige Kesk-Aiasse.
- Venemaa kodanikel ja elanikel keelatakse kuuluda **elutähtsaid teenuseid osutavate ettevõtete juhtstruktuuridesse**. Üleminekuvaeg 1 kuu, erand topelt kodakondsusega isikutele.
- **96 ettevõtet lisatakse** kaitsetööstuse ettevõtete nimekirja, kellele kohalduvad karmimad ekspordipiirangud, sh ei tohi neile kaupu tarnida kolmandate riikide kaudu.
- Vene füüsilistel ja juriidilistel isikutel keelatakse hoiustada gaasi **ELi maa-alustes gaasihoidlates**.
- Propaganda sanktsiooni laiendatakse **telekanalitele RT Arabic ja Sputnik Arabic**. Keeld jõustub 6 nädala pärast.
- Sanktsioonide rakendamise hõlbustamiseks selgitatakse impordikeeldudega seonduvat ja lisatakse kohustused anda teada Vene (sh Venemaa keskpanga) varade tuvastamiseks.

Uute piirangute jõustamiseks võttis nõukogu vastu:

- otsuse nr: [\(ÜVJP\) 2023/434](#)
- määruse nr: [\(EL\) 2023/427](#)

Uued piirangud jõustusid **26.veebruari**l (kehtima hakkavad pärast neile seatud üleminekuvaegade lõppu).

EL Nõukogu otsustas **lisada** seoses **Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega kehtestatud piiravate meetmete nimekirja:**

- **Isikuvastaste sanktsioonide** nimekirja lisatakse **87 isikut ja 34 üksust**, sh propagandistid, sõjaväelased, poliitikud, annekteeritud alade ja Wagner grupi juhtfiguurid, Ukraina laste deporteerimise ja Iraani droonidega varustamise eest vastutavad isikud, kaitsetööstuse ettevõtted, laevanduses tegutsevad ettevõtted ning 3 suurt Venemaa panka (**Alfa-Bank, Rosbank ja Tinkoff Bank**). Nendega koos on Ukraina territoriaalse terviklikkuse õonestamise eest sanktsiooni nimekirjas kantud juba pea **1700 isikut ja üksust**.

Uute piirangute jõustamiseks võttis nõukogu vastu:

- otsuse nr [\(ÜVJP\) 2023/432](#) ; - määruse nr [\(EL\) 2023/426](#) ja rakendusmääruse nr [\(EL\) 2023/429](#) . Uued piirangud jõustusid **25. veebruaril**. ***